

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici. Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

LETO X.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, 19. novembra 1927.

Telefon št. 2552

ŠTEV. 138.

Resolucije industrijcev.

Na zboru Centrale industrijskih korporacij, ki se je vršil 11. t. m., so se sprejele naslednje resolucije:

Gospodarska politika srednjeevropskih in sosednih industrijskih držav, ki hoče z agrarnimi carinami dvigniti svoje poljedelstvo in poljedelsko industrijo, je spravila naše gospodarstvo in našo agrarno industrijo v zelo težak položaj, a našo industrijo mesa in moke v nevarnost, da popolnoma propade. V sled tega prosimo kr. vlado, da posveti temu, za našo državo življenskemu vprašanju svojo največjo pozornost in da ob sodelovanju gospodarskih krogov stremi potom trgovinskih pogodb in mednarodnih konvencij z vso energijo za tem, da se zajamči razvoj naše proizvodnje, a potom te tudi našega izvoza.

Glede trgovinske pogodbe z Avstrijo smo prepričani, da so naši merodajni krogi že sami uvideli, da za žrtve, koje smo doprinesli v korist Avstrije na veliko škodo nekaterih naših industrijskih strok, nismo dobili odgovarjajoče kompenzacije glede izvoza naših poljedelskih proizvodov v Avstrijo. Zlasti moramo opozoriti, da se je stanje našega izvoza moke, mesa in mesnih predelkov, teh odlično važnih izvoznih predmetov naše agrarne industrije, po uveljavljenju pogodbe v veliki meri poslabšalo. Najnovejša težnja avstrijske vlade gre za tem, da nam z revizijo trgovinske pogodbe okrne tudi še one male koristi, koje nam je doslej nudila pogodba. V sled tega zahtevajo življenski interesi našega gospodarstva, da se trgovinska pogodba z Avstrijo postavi na popolnoma novo osnovo; ker se to ne more doseči z izpremembo gotovega števila carinskih postavk, tedaj potom navadne revizije pogodbe, prosimo, da se pogodba odpove in da se takoj pristopi k pogajanju za sklenitev nove pogodbe.

Velike važnosti za našo industrijo je, da se takoj ratificira pogodba z Albanijo in Grčijo, kakor tudi, da se takoj začnejo pogajanja s Turčijo, Češkoslovaško, Španijo, Poljsko in z drugimi državami, ker moramo za naš izvoz z vsemi sredstvi vzdrževati stare in iskati nove zveze, ako nočemo, da bo naša bilanca vedno bolj pasivna.

Poljedelske države, med njimi tudi naša, izgubljajo vedno bolj svoja zapadna tržišča, za koje je vedno težje dobiti nadomestila. Nezaposlene poljedelske delovne moči iščejo zaposlenje v drugih strokah naše produkcije. Zato je potrebna smoteno in sistematično vodena gospodarska politika, koje končni cilj mora biti: jačanje produkcije.

Predstavniki industrije cele države, zbrani na centralnem zboru 11. novembra 1927, prosijo zato kr. vlado, da podvzame vse potrebne mere v zmislu predlogov, koje so gospodarski krogi že nešteto krat predložili prejšnjim vladam in tudi sedanjim vladam. Zlasti prosimo kr. vlado,

da uvede stabilnost v našo gospodarsko politiko, osobito tudi glede carinske zaštite domače proizvodnje;

da oživotvori ustanovo gospodarskega sveta v zmislu čl. 44. ustave in da skliče državni odbor za štednjo, ki ni bil po svojem osnovanju sploh še sklican;

da določila zakona o drž. računovodstvu, ki se tičejo državnih dobav in pravilnik podvrže reviziji in da strogo vodi račune o tem, da se pri nabavkah za državo in samoupravna

telesa pomaga domači industriji in da se zlasti upoštevajo določila čl. 140. zakona o obrtih v stilizaciji, kakor jo določa čl. 266. finančnega zakona za l. 1927/28 in po katerih sme biti domača industrija za 10% dražja kot inozemska;

da se izda enoten obrtni zakon za celo kraljevino;

da se izda poseben zakon za pospeševanje domače industrije po primeru onih držav, kjer je industrija še v razvoju;

da se ne izdajo nobeni pravilniki prej nego se izvrši revizija zakona o zaštiti in zavarovanju delavcev, v zmislu resolucij vseh delodajalcev, zbranih na konferenci za pravilnik o delavskih zaupnikih;

da se ne poviša prinosna tarifa za nezgodno zavarovanje, ker so delegati delodajalcev v ravnateljstvu Osrednjega urada za zavarovanje delavcev kompaktno glasovali proti predlogu za povišanje dajatev; prepričani smo, da more nezgodno zavarovanje najti potrebno pokritje tudi pri dosednji višini dajatev;

da se izda zakon o centralni upravi in s tem v zvezi, da se začne z reorganizacijo in s tem tudi z depolitizacijo državnega uradništva, kakor tudi s poenostavitvijo in pocenitvijo administrativnega postopka;

da se izvrši razdržavljenje odnosno komercializacija državnih gospodarskih podjetij;

da se izda nov carinski zakon ter poenostavi in poceni carinsko postopanje;

da se revidira izkaz strojev in strojnih delov, kojega je objavilo ministr-

N.....k:

Prevažanje žita v inozemske mlne.

Po čl. 3. sporazuma o ureditvi obmejnega prometa z republiko Avstrijo so oproščeni carin in ostalih davščin obmejni prebivalci glede žita in okroglega lesa, ki ga prenašajo ali prevažajo v avstrijski obmejni pas v svrhu predelave. Da je ta predpogoj podan, potrdi za vsak konkretni primer predstojnik domače občine prizadete stranke.

Prebivalstvo nekaterih obmejnih občin, tako posebno okrog St. Ilja v Slov. goricah, se v izredno veliki meri poslužuje te ugodnosti s trditvijo, da so v domačih mlinih preslabo postreženi ali pa morajo plačevati previsoko odškodnino. To dejstvo je izzvalo živahne proteste na strani domačih mlinarjev, ki se čutijo s tem oškodovani.

Pristojni srezki poglavar je na tozadevne predstavitve domačih mlinarjev, posebno pa Zbornice za trgovino, obrt in industrijo od leta 1922 naprej opetovano opozoril občine, da se smejo potrditi za prevoz preko meje izdajati le v takih primerih, če je predelava žita ali lesa v bližini bivališča prizadete stranke povsem nemogoča. Ker so pa nekateri domači mlini strankam baje slabo postregli in zahtevali nerazmerno visoke odškodnine, je pritisk domačega prebivalstva na občinske urade postajal vedno večji in se je tudi na javnih zborih stavila zahteva po liberalnejšem tolmačenju citirane določbe trgovinske pogodbe na korist prebivalstva v tem smislu, da bi se smatrala nemogućnost predelave v domačih obratih že takrat za podano, če slednji slabo strežejo strankam ali zahtevajo višjo odškodnino, nego jo utrpijo stranke s prevažanjem surovine in predelavo

stvo trgovine in industrije v zmislu točke 4. splošnih pripomb k XV. delu zakona o splošni carinski tarifi;

da se izvede izjednačenje davčnih bremen potom novega zakona o neposrednih davkih in da se omili naše fiskalno breme, koje ne odgovarja sorazmerno zelo nizkemu nivoju narodnega dohodka;

da se ukine davek na poslovni promet in izvrši revizija zakona o taksah (med drugim, da se oprosti trgovska korespondenca vsake takse, izenači davek privatnih nameštencev z davkom samoupravnih nameštencev, osvobodi takse nepodpisane plačilne spiske privatnih nameštencev itd.);

da se čl. 12. zakona o izplačilu vojne škode v bodoče točno uporabi, da bi mogli zasebniki stvarno izkoristiti svojih 50%;

da se administrativne mere, ki globoko segajo v gospodarski organizem, kakor n. pr. ukinitve carinarnic, ne izdajajo nenadoma, ampak, da se predhodno zaslišijo gospodarske organizacije in da se določi potreben rok za likvidacijo prejšnjega stanja;

gospod minister financ se naproša, da vodi strog račun o financah samoupravnih teles, v svrhu izvedbe racionalne štednje in da se prepreči nevarna in škodljiva obremenitev gospodarstva z dokladami na produkcijo in da se pri prenosu funkcij na oblasti, odstopijo tem tudi odgovarjajoči dohodki;

da se izda zakon o industrijskih kreditih za celo državo in da se osnuje denarni zavod za dolgoročne kredite za srednjo in malo industrijo, po primeru obrtne banke. —

ščati uporabo ložje dosegljive obratne naprave v sosednji avstrijski coni.

S tem je končno to vprašanje rešeno v smislu zahtev domačega obrtništva. Seveda pa slednje ne bo smelo svojega položaja izkoriščati na ta način, da bi neutemeljeno zviševalo cene za svoje delo do nerazmerne višine, ker bi se s tem zopet izzvala oblastva na postopanje po zakonu o pobijanju druginje.

Fr. Zelenik:

Odjemalna knjižica.

Nadrobna trgovina (posebno specerijske stroke) ima večinoma odjemalce, ki ne plačujejo sproti, ampak tedensko ali mesečno. Stranka dobiva blago na odjemalno knjižico, v katero vpisuje trgovec podrobno vsakokratni odjem. Za sebe pa vpisuje take odjeme v ozko dolgo knjigo, kateri pravi štraco. Iz te štrace pa prenaša ob priliki, ko ima ravno čas in ni strank, v drugo štraco, katero nazivlje »glavna štraca«. V prvo štraco vpisuje podrobno in tekoče, v glavno štraco pa prenaša posamezne odjeme z enim zneskom. V glavni štraci ima vsaka stranka posebno stran ali list.

Trgovcu na drobno pa odsvetujem uporabo štrac. Praktičen trgovec se bo poprijel načina, kakor ga priporočam v naslednjih vrstah. Po starem načinu mora trgovec vsaki odjem stranke trikrat knjižiti in sicer podrobno v odjemalno knjižico, potem v štraco in iz te prenaša v glavno štraco. V naglici se lahko vrine pomota, ki včasih izzove neljubo nesoglasje in kakikrat tudi izgubo stranke. V primeru spora tako urejene knjige ne nudijo pred sodnijo zadostnega dokaza trgovčeve trditve ter za presojo zadeve in za razsodbo.

Nepotrebnemu delu in napakam se izogne trgovec, ako namesto štrac porablja za sebe in za vsako stranko istotako knjižico, kakor jo ima stranka. Trgovec ima dvojni odjemalno knjižico. Odjemalna knjižica ima črtan papir in en navpični vrednostni stolpec, v dvojniki pa je papir čist (brez črt). Dvojniki se razlikuje nadalje od odjemalne knjižice v tem, da ni vezan po dolgem (na desni strani zaprte knjižice), ampak zgoraj, da se odpira ne od desne na levo, ampak od spodaj. navzgor. Predno se vpiše odjem v odjemalno knjižico, se vzame dvojniki, položi indigo na list v dvojniki, povrh se da list odjemalne knjige in potem se vpiše v odjemalno knjižico kopira v dvojniki. Na ta način ima trgovec v dvojniki natančno tako pisano, kakor je v odjemalni knjižici.

Ako porablja trgovec za vsako odjemalno knjižico dvojniki namesto štrace, ima manj dela, lepši pregled, izogne se pomotam pri večkratnem vknjiževanju in pri prenašanju, seštetu ima do konca meseca vsako knjižico do zadnje strani, na kateri je vpisan odjem v tekočem mesecu.

V slučaju, da stranka izgubi knjižico ali vsaj kaj takega trdi ali ugovarja pravilnosti vpisov njegovih odjemov, tedaj ima trgovec v svojem dvojniki neoporečni dokaz obveznosti stranke. Vsaka odjemalna knjižica ima tekočo številko in isto številko ima tudi dvojniki. Svoje knjižice trgovec uredi po številkah ali pa tudi po alfabetu, vendar priporočam ureditev po številkah, ker se lažje in hitreje najde.

Da se mu dvojniki ne pomešajo ali kateri izgubi, si trgovec nabavi majhno skrinjico, kakor jih prodaja druž-

ba Organizator v Ljubljani. Skrinjica je podolgaste oblike iz aluminija in hrastovine ter ima večje ali manjše število vložkov iz trde lepenke in na vsakem takem vložku je tekoča številka. Pred vložek se postavi dvojni z enako številko. Na koncu je še tiskovina, v katero vpiše trgovec alfabetično vse stranke in pristavi tekočo številko odjemalne knjižice. Ako pa hoče imeti urejeno alfabetično, tedaj imajo vložki namesto številke črke.

Skrinjica se zvečer spravi v blagajno.

NEMSKI PARLAMENT RATIFICIRAL TRGOVINSKO POGODBO Z JUGOSLAVIJO.

Državni zbor je na seji z dne 17. t. m. odobril med Nemčijo in Jugoslavijo sklenjeno trgovinsko pogodbo. V enem členu zakonskega načrta je vlada predlagala povišanje carine na koruzo od 3'20 na 5 mark. Odbor drž. zbora pa je odklonil to povišanje. Zastopnik vlade je na plenarni seji zopet ponovil ta predlog vlade, nakar je bil predlog v pomenskem glasovanju sprejet.

* * *

LOMBARDNA POSOJILA PRI POŠTNI HRANILNICI.

Ker se mnoge stranke, ki imajo lombardna posojila pri poštni hranilnici, ne drže rokov, določenih za vračanje ali podaljšanje (prolongiranje) posojila, je nadzorstveni svet poštne hranilnice odredil, da se zamudniki trikrat opominjajo na povračilo odnosno prolongacijo. Za vsak opomin se zaračuna zamudniku 10 Din kot globa. Po tretjem brezuspešnem opominu, se pa obveznice, ki služijo v zastavo, prodajo na borzi in se skupiček po odbitku vseh stroškov in posojila vrne zastavljalcu proti izročitvi zaslavnega lista.

* * *

ZELEZNICA BABAR-BAKAR LUKA.

Včeraj se je v Bakru vršila svečanost ob priliki začetka gradnje železniške proge Bakar kolodvor-Bakar luka. Pri gradnji proge je zaposlenih več sto delavcev.

* * *

SUSAŠAK ZAHTEVA BORZO.

Minister za trgovino in industrijo dr. Spaho je prejel od Zveze industrijcev in trgovcev na Sušaku spomenico, ki zahteva, naj se z ozirom na veliko tamošnjo trgovino z lesom osnuje na Sušaku borza za les, ki bi se pozneje preosnovala v produktno borzo.

* * *

ELEKTRIFIKACIJA AVSTRIJSKIH ZVEZNIH ŽELEZNIC USTAVLJENA.

Predsedstvo avstrijskih zveznih železnic je sklenilo, da nameravane elektrifikacije onih prog, ki jih kurijo sedaj še s premogom, ne bo izvedlo. Sicer formalno sklep še ni objavljen, a bo gotovo pri njem ostalo. Tiste železnice, ki jih sedaj elektrificirajo, bodo do konca elektrificirali, ostalih pa ne. Izpadla bi na ta način proga Dunaj-Salzburg in semmerinska proga. Če bodo ta načrt izpeljali, je seveda tudi malo upanja na zgradbo električnih central v Salzburgu in v Gornji Avstriji in tudi ne za zgradbo tu gori omenjene elektrarne ob reki Enns; med avstrijskimi odjemalci bi bile namreč avstrijske zvezne železnice najvažnejše. — Kot vzrok ustavljenosti elektrifikacije navajajo, da je vsled nizkih cen premoga parni obrat cenejši kot električni. Železnice kurijo danes večkrat z manjvrednim premogom. Nemčija na primer bo začela kuriti lokomotive s premogovnim prahom in je zgradila tudi že lokomotivo za tovrstni obrat, ki prav racionalno dela. Električna industrija zasleduje ves ta pokret z veliko skrbjo in pravi, da bodo glede preskrbe z električnim tokom trpela vsa avstrijska podjetja. Na drugi strani zopet pravijo industrijci, da bodo namesto elektrifikacije predvidene investicije pri zveznih železnicah avstrijski industriji prišle v širšem okviru v dobro kot pa nadaljevanje elektrifikacije — vagoni, gornja gradba, kolodvori, zavore za tovrstne vlake itd. — Vsa ta dela bi avstrijsko industrijo zaposlila za dolgo dobo. Sicer pa pravijo, da so elektrifikacijska dela ustavljena samo začasno in da bodo v ugodnejših razmerah zopet pričeli z njimi.

Sladkorni dogovor v Parizu.

Kljub začetnemu pesimizmu so se končno vendarle dogovorili. Par dni trajajočo konferenco so zaključili 14. t. m., na eni strani je podpisala pogodbo Kuba, na drugi strani Nemčija, Češkoslovaška in Poljska. Kuba obljublja omejitev svoje produkcije na štiri milijone ton, evropske produkcijske dežele se pa obvežejo, da s sladkorno peso obdelanega sveta ne bodo pomnožile, da bo ostala torej produkcija približno na višini l. 1927. Novi dogovor ima v načrtu tudi ustanovitev skupnega urada za ohranitev trajnih stikov med producenti udeleženih držav in za nabiranje statističnih podatkov. Niso se pa mogli zediniti na prvotni kubanski predlog za ustanovitev skupnega prodajnega urada, ki bi imel za pogoj kontingentiranje izvoza. Kubanski delegat polkovnik Tarafa se pogaja sedaj v Amsterdamu z zastopniki holandske in japonske produkcije.

Imenovane sladkorne industrije hočejo podpirati kubansko politiko, ki gre za normaliziranje in stabiliziranje razmerja med svetovno produkcijo in med konsumom. Kubanci hočejo obenem oprostiti svojo sladkorno trgovino od newyorškega nadzorstva, evropski producenti pa hočejo preprečiti borzne manevre s sladkornimi papirji. Omenjeni dogovor se tiče kampanje 1928/29. V mednarodni sladkorni odbor bodo poslane po dva delegata vse dežele; tiste, ki so dogovoru že pristopile, in tiste, ki mu bodo še sledile. Ratifikacija dogovora se bo izvršila še tekom novembra.

Hkrati beremo, da so člani japonskega sladkornega sindikata sklenili podaljšanje sindikata za 10 let, do konca l. 1938. Na japonsko produkcijo imajo največji vpliv seveda Holanci, in ker je Java za Kubo prva producentinja trstnega sladkorja, je Tarafovo potovanje v Amsterdam prav posebno važno. Dalje se bodo vršila še pogajanja z Anglijo, Ogrsko, Jugoslavijo, Bolgarijo, Dansko in Švedsko in bo dana tem državam prilika za izjavo, ali hočejo ostati pri sedanjih produkciji ali ne.

Tarafa je dejal, da se je zelo čudil, ko je po prihodu v Evropo slišal, da si hoče priboriti Kuba hegemonijo na svetovnem sladkornem trgu in da hoče nastopiti kot nekakšen diktator. To že zato ne more biti res, ker ima Kuba po ugodnih pogodbah z U. S. A. za tričetrtine svoje produkcije dobre prodajne možnosti. Da prepreči svetovno nadprodukcijo, je morala Kuba v zadnjih dveh letih svoj pridelek omejiti na minimum; v preteklem letu bi bila lahko producirala 5¼ milijonov ton, pa jih je dosti manj. Konsum sladkorja, ki znaša danes 24 milijonov ton na leto, se bo dvignil v par letih gotovo na 30 milijonov ton. Konsum in produkcija morata ostati v skladu.

Podamo še en komentar: »Namen pogajanj je ustanovitev svetovnega sladkornega kartela v svrhu preprečenja nadprodukcije. V zadnjih letih se je začel hud boj med trstni in pesnim sladkorjem. Pesni sladkor so pošiljali v prejšnjih letih vsled njegove kvalitete in nizke cene noter tja do Indije, sedaj mu pa dela trstni sladkor s Kube in z Jave celo na evropskem kontinentu hudo konkurenco. Amerika, ki ima na Kubo velik vpliv, je hotela namreč nabavno ceno znižati z večjim kubanskim pridelkom. Ker pa tega večjega pridelka Amerika ni vsega pokupila, so se obrnili producenti trstnega sladkorja tudi na evropski trg, v Anglijo itd. Nadaljni potek tega važnega gospodarskega vprašanja bomo pazljivo zasledovali.

ITALIJANSKE BANČNE KONDICIJE.

Italijanski kreditni zavodi bodo morali najbrž obresno mero zopet znižati in se vršijo tozadevno že pogajanja med vodilnimi zavodi. K temu koraku je dovedlo banke veliko pomnoženje vlog in pa težave primerne naložbe. Tako na primer so morale v zadnjem času naložiti razne banke zaupani jim denar na tekoči račun pri Banca d'Italia.

LOVCI IN SV. NEŽA.

Razun nedeljskih lovcev poznajo gotovo vsi drugi resnejši lovci dan Sv. Neže. Ta datum jim je poznan zato, ker se že desetletja vrše v Ljubljani na prvi ponedeljek po sv. Neži kožni sejmi. Zadnja leta pa je ljubljanski velesejem te kožne seje reorganiziral in izboljšal. Do 15. januarja namreč zbira kože vseh vrst divjih živali, jih sortira in povabi domače in inozemske kupce na dražbo in nakup kož, ki se vrši omenjenega dne, t. j. na prvi ponedeljek po Sv. Neži. Pri teh aukcijah so se lovci prepričali že ponovno, da se tu in na ta način dosežejo najboljše cene. Zato naj tudi letošnikdo ne zamudi prilike, ki mu jo nesebično nudita ljubljanski velesejem in Lovska zadruga v Ljubljani. Pošiljajte kože na upravo velesejma in s posebnim pismom razpredelbo. Lelošnje kože bodo dobre in zdrave, ker je pravočasno pritisnil mrz.

Vsem onim, ki ne poznajo tega važnega termina, javljamo, da je to 23. januar.

Ruska gospodarska statistika.

Oficielna statistika Sovjetskih republik navaja produkcijske številke ruske veleindustrije po vrednosti v milijonih mirovniških rubljev tako-le: l. 1913 6391, leta 1917 4468, leta 1921 1344, leta 1926/27 6637, l. 1927/28 (po računih) 7592. Kakor vidimo, so bile produkcijske številke najmanjše v letu 1921, a so letos že dosegle predvojno dobo in kažejo na veliko zvišanje v tekočem gospodarskem letu. Vrednost male industrije se je dvignila od 3 milijard v letu 1923/24 na 4-2 milijarde zlatih rubljev v l. 1926/27. Industrijo vodi najvišji narodnogospodarski svet. Enakovrstna podjetja so združena v trustih, njih prodajo vodijo sindikati. O posameznih industrijskih vrstah beremo sledeče: Produkcija premoga bo v tekočem gospodarskem letu prekosila predvojno produkcijo za 30%; za iste odstotke tudi produkcija nafte, produkcija šote pa za 300 odstotkov. Leta 1913 se bilo na ozemlju sedanje Sovjetske zveze v elektrarnah 780.000 KW, leta 1926/27 pa 1.730.000 KW in bo prišla ta številka v letu 1927/28 na 2.130.000 KW. Produkcija električne industrije je bila v letu 1926/27 za 100 odstotkov višja kot pred vojsko, produkcija strojne industrije pa za 40% višja.

Ruski državni dohodki so se dvignili od 2298 milijonov rubljev v letu 1923/24 na 4608½ milijonov v letu 1926/27. K temu skupnemu državnemu proračunu pridejo še proračuni posameznih sovjetskih republik s 670 milijoni rubljev v letu 1923/24 in s 1883 milijoni rubljev v letu 1926/27. Poleg direktnih in indirektnih davkov spadajo k državnim dohodkom doneski prometa ter del dohodkov državne industrije, trgovine in bank. Med izdatki so med najvažnejšimi postavke za financiranje narodnega gospodarstva. Za to financiranje emitirajo tudi notranja posojila, ki so nesla v letu 1922/23 ca 82 milijonov rubljev, 1924/25 do 130%, 1926/27 ca 300 in 1927/28 najbrž ca 400 milijonov rubljev.

Na čelu bank je Državna banka, ki opravlja poleg emisijskih poslov najrazličnejša druga bančna opravila. Poleg nje je vrsta drugih bank, ki se pečajo v prvi vrsti s financiranjem posameznih panog narodnega gospodarstva, tako banke za industrijo in za notranjo trgovino, za električno industrijo, za združništvo, za občine itd.

Leta 1921 je sklenila sovjetska vlada, da pritegne na podlagi koncesijskih pogodb in v gotovih mejah inozemski kapital za udeležbo na razvoju narodnega gospodarstva. Od l. 1922 do 1. septembra 1927 je prišlo na sovjetsko vlado 2193 koncesijskih ponudb. Razdelile so se na rudarstvo z 11%, na trgovino s 34%, na fabrikacijsko industrijo z 31-8% itd. Na U. S. A. je prišlo 205 koncesijskih ponudb, na Anglijo 223, Francijo 174, Nemčijo 774, ostalo na druge države. Do 1. septembra 1927 je bilo sklenjenih 156 koncesijskih pogodb; med njimi z nemškimi podjetji 44, z angleškimi 23, z ameriškimi 17 in z avstrijskimi 5. Do 1. septembra 1927 je poteklo oziroma je bilo odpovedanih 46 pogodb. Sklenjene pogodbe se ne tičejo samo naprave raznih obratov v Sovjetski zvezi, tem-

več tudi tehniške pomoči od strani inozemskih podjetij. Glede obsega koncesij beremo, da je imelo 41 koncesijskih podjetij investiranega v svojih obratih 587 milijonov zlatih rubljev. Produkcija koncesijskih podjetij Sovjetske zveze v letu 1926/27 je dosegla vsoto 63¼ mil. zlatih rubljev; 26 koncesijskih podjetij izkazuje napram letu 1925/26 dvig produkcije v znesku 40-3%. Produkcija vseh koncesijskih podjetij je bila pa v primeri s produkcijo državnih podjetij vendarle še majhna, kajti dosegla je v letu 1925/26 samo 0-52% produkcije državne industrije, v letu 1926/27 pa 0-64%. Največje koncesijske podjetje je družba za pridobivanje zlata ob Leni, Lena Goldfields, ki je dala leta 1925/26 34-3% vse zlate produkcije Sovjetske zveze, namreč 85744 kg zlata v vrednosti 15 milijonov zlatih rubljev. Drugo največje podjetje je Harrimanovo, ki je dobavilo v letu 1926/27 nad poldrugi milijon ton manganove rude, 1.510.000 ton. V zadnjem času je opaziti dvig zanimanja za koncesije zlasti z ameriške strani.

V izvršbi velikega državnega elektrifikacijskega načrta, ki ga je izdelala l. 1920 posebna komisija in ki gre za tem, da se tekom desetih let zgradi 30 velikih okrajnih postaj z 1 milijon 500.000 KW, so zgradili doslej vrsto štacij z močjo 500.000 KW in so pričeli z njih obratovanjem. V letošnjem letu so začeli graditi vrsto številnih drugih elektrarn velikega obsega, tako znani Dnjeprostroj (105.000 KW), postajo ob reki Svir (180.000 KW), postajo Ivanovo-Voznesensk (44.000 KW) in pa postajo ob reki Rion v Georgiji (22.000 KW). V letu 1926-1927 so porabili za elektrifikacijska dela 177 milijonov rubljev, za leto 1927/28 imajo preračunjenih 240 milijonov rubljev.

Za tekoče gospodarsko leto 1927/28 je preračunjena premogovna produkcija, ki je lani prekosila predvojno produkcijo za 16 odstotkov — nakopali so 29 milijonov ton premoga —, na 38 milijonov ton. Dobivanje koksa se je v zadnjih letih pomnožilo dvainpolkrat in je znašalo v gospodarskem letu 1926/27 3.300.000 ton.

Produkcija nafte je dala v preteklem gospodarskem letu 1926/27 deset milijonov ton in jo računajo za tekoče leto na 10.900.000 ton.

Produkcija šote je dala pred vojsko 1.500.000 ton, v letu 1926/27 že 6 milijonov ton in jo cenijo v tekočem letu na 7.600.000 ton.

V tretji dekadi oktobra je znašal obtok bankovcev 1741 milijonov rubljev.

Zadnja poročila o žitu poudarjajo spremenjeni način produkcije; kmetje pridelajo le za dobro lastno porabo, ta se je pa precej zvišala.

Ljubljanska borza.

Tečaj 18. novembra 1927	Povpr. ševanje Din	Ponudba Din
DEVIZE:		
Berlin 1 M	13'545	13'575
Curih 100 fr.	1094'—	1097'—
Dunaj 1 šilling	8'—	8'03
London 1 funt	276'50	277'30
Newyork 1 dolar	56'65	56'85
Praga 100 kron	168'05	168'85

Ali ste že član »Trgovskega društva Merkur v Ljubljani«? — če ne, prijavite čimprej svoj pristop!

Trgovina.

Afera s plasiranjem vojvodinskega hmelja v inozemstvu. Na vojvodinskem hmeljskem tržišču je zadnje tedne trgovina popolnoma prenehala. Ta položaj so izrabili inozemski agenti in komisijonarji, ki so mnoge producente pregovorili, da so jim dali hmelj v komisijsko prodajo na tržiščih v Zalcu in Nürnbergu. Za to uslugo so komisijonarji zahtevali 6 Din pri kilogramu, čeprav znašajo prevozní in drugi stroški le okrog 2'30 do 2'40 Din pri kilogramu. Na ta način jim je uspelo izvoziti iz naše države okrog 135 vagonov hmelja; njih zaslužek pa se ceni na 4'5 milijonov. Producentom je bilo obljubljeno, da bo njihov hmelj prodan po dnevnici ceni. Kupci v Zalcu in Nürnbergu pa so

lo situacijo tudi s svoje strani izrabili ter so plačali ta hmelj po sramotno nizkih cenah (baje 12 do 14 Din za kg). S to zadevo se je zadnje dni bavilo tako Udrženje tamošnjih hmeljarjev kakor tudi Udrženje hmeljskih Irgovcev, ki je poslalo v Beograd depulacijo, ki bo od Irgovinskega ministra zahtevala, da pošlje v Zatec in Nürnberg komisijo strokovnjakov, ki naj na licu mesta preišče to zadevo.

Žitni trg. Razporeženje nad svetovnem Irgu se je v zadnjem času malo ulrdilo, čeprav ni prišlo do večjih zaključkov. Argentinski pridelek je zelo dober in zahteva veliko ladijske prostornine, avstralski pa ni tako dober in so zahteve po ladijski tonaži minimalne. Kvalitetne razmere so se zboljšale, množina za izvoz razpoložljive izborne pšenice Manitoba se je zvišala od 30 do 45%. Na evropskem kontinentu so se dvignile cene rži in koruze, dočim se pšenična kupčija pod pritiskom slabih razmer, na Irgu moke ne more posebno razviti. Uvozna potreba evropskih zahodnih držav se je povečala. Poročila iz Rusije slikajo poljedelski položaj v precej neugodni luči. V ruskih mestih manjka živil, kar je posledica spremembe produkcije kmetov; njih lasna poraba se je dvignila, pridelujejo pa žita i. dr. le nekaj nad lastno potrebo.

Italijanska Irgovska bilanca. V mesecu oktobru so izvozili iz Italije za 1398 in 1/2 milijona lir blaga, uvozili so ga pa za 1402 1/2 milijona lir. Razlike med uvozom in izvozom ni bilo torej skoraj nobene. Skupni izvoz prvih desetih letošnjih mesecev je znašal 12.775 1/2 milj. lir, uvoz pa 17.083 1/2 milj. lir; desetmesečna bilanca je bila torej precej pasivna. Nasproli isti dobi lanskega je padel uvoz za 21 1/2%, izvoz samo za 15, deficit Irgovske bilance se je znižal za 36 1/2%.

Padanje cen v Italiji. Osrednji statistični zavod v Rimu objavlja podatke, po katerih so se v drugem tednu meseca novembra t. l. cene na debelo znižale od 485 1/2 točk na 484 1/8. Cene v zlatu so padle od 137 1/4 na 136 1/8 točk, dočim so znašale v isti dobi v Ameriki 145 1/2, v Nemčiji 140, v Angliji 135 1/2 točk. Če pojde tako naprej, bo poslala Italija kmalu res ena najcenejših držav?

Industrija.

Ogrožena češkoslovaška čevlarska industrija. Kljub temu, da se je tendenca na svetovnem Irgu usnja letos stalno dvigala, je mogla češkoslovaška čevlarska industrija zaposlenost zmeraj vzdržati in je bilo zmeraj mogoče govoriti o dobri konjunkturi. Vsled številnih inozemskih naročil in večje domače porabe v Češkoslovaški je produkcija češkoslovaških čevlarskih tovarn, ki jih je okoli 70, letos za ca eno tretjino do dveh tretjin večja kot lani. Kljub temu pa strokovnjaki ocenjujejo položaj ne kot posebno ugoden in sicer z ozirom na bližnjo bodočnost; bojijo se namreč, da bo omenjena tendenca na Irgu usnja trajala še naprej in da bo imajala trdni položaj vseh industrij, ki predelujejo usnje, torej tudi čevlarsko industrijo. Najbolj ta pokret zasledujejo seveda na Nemškem, kjer je začela poslati češkoslovaška konkurenca nevarna.

Izgradba rumunske tekstilne industrije. Tekstilna tovarna Allanta d. d. v Temišvaru je zvišala z izdajo 4000 delnic po 1000 lejev svojo delniško glavnico od 2 na 6 milijonov lejev; v zadnjem letu je tovarna svoj obrat podvojila. Tekstilna tovarna d. d. v Lugosu je zvišala število staveb od 188 na 620 in gradi lastno elektrarno; zanimivo je, da izvršujejo razširitev dela budimpeške Ivrčke. Volnena Ikalnica Teba v Aradu razširja svoj obrat in bo dvignila delniško glavnico na 15 milijonov lejev. Največji dogodek v rumunski tekstilni industriji je pa nameravana zgradba tovarne umetne svile v Mediašu; v ta namen se bo preselila ogrska tovarna umetne svile Chardonet, ki je delala doslej z zgubo 30 milijonov pengö, z vso svojo opremo in z vsem svojim materialom v Rumunijo in bo dobila za to polovično udeležbo zneska 150 milijonov lejev. Banca Romaneasca vplača 100 milijonov lejev in dobi delniško večino podjetja. Vsa delniška glavnica tovarne bo znašala 310 milijonov lejev.

Veleelektrarna ob reki Enns. Pisali smo že o njej. Zadnja poročila pravijo: Berlinski kreditni zavod za prometna sredstva se je pred kratkim na Dunaju na novo pogajal s pristojnimi mesli o zgradbi elektrarne. Kreditni zavod se je glede financiranja pogajal z ameriško banko Marshall Field Co.; ta je izjavila pripravljenost za dobavo potrebnega kredita, s pogojem, da se zagotovi prodaja toka. Doslej se je posrečilo, da so dobili odjemalce za elektrarno na Bavarskem, niso pa mogli še zaključiti pogajanja z avstrijskimi veleodjemalci. Kapaciteta elektrarne ob Ennsi bo znašala po nemških načrtih 1 milijardo KW ur na leto, gradba bo pa stala okoli 150 milijonov mark, torej okoli dveh milijard dinarjev. Ker gre za tako velepotrebno podjetje, se pogajanja zelo vlečejo in ni verjetno, da bi se zaključila pred koncem leta.

Denarstvo.

Novi novci na Poljskem. Naredba vlade urejuje novi novčni sistem na Poljskem. Kovali bodo zlate novce po 100, 50, in 25 zlatov, srebrne po 5 in 2, nikljaste po 1 zlat ter po 50, 20, in 10 grošev, bronaste po 5, 2 in 1 groš. Zlati novci sestojijo iz spojene 90% zlata in 10% bakra; novci za 100 zlatov tehtajo 18 7546 gramov in imajo premer 30 milimetrov; novci za 50 zlatov meri v premeru 24 4mm, za 25 zlatov pa 19 5 mm; teža je zmeraj polovica višje enote. Srebrni novci po 5 zlatov sestojijo iz 750 delov srebra in 250 delov bakra, tehtajo 18 gramov in merijo v premeru 33 mm; novci za 2 zlate sestojijo iz enakih delov zlata in bakra, so 10 g težki in imajo premer 27 mm. Novci za 1 zlat je iz niklja, tehtajo 7 g in meri v premeru 25 mm; dalje 5 g in 23 mm, 3 g in 20 mm, 2 g in 17 6 mm. Bronasti novci vsebujejo 950 delov bakra, 40 delov cinka in 10 delov cinka. Novci za 5 grošev tehtajo 3 g in merijo v premeru 20 mm, dalje 2 g in 17 6 mm, 1 5 g in 14 7 mm. Sedanje novce bodo vzeli iz prometa in jih bodo nadomestili z novci novega kova.

Iz seje upravnega sveta zagrebške borze. V sredo se je vršila seja upravnega sveta borze v Zagrebu. Na dnevnem redu sta bili dve važni vprašanji: Dvig prometa za efekte in ureditev vprašanja borznih senzalov. Zagrebška borza je izvršila, kakor se poroča, pismeno anketo o najnujnejših dviga efektivnega prometa. O rezultatih ankete se je razpravljalo na seji v sredo in bomo o sklepih še pisali. Ureditev vprašanja senzalov je postala v zadnjem času zelo aktualna, ker se s strani bank trdi, da posredovalnice senzalov posle znatno podražijo in da senzali svojih pravih nalog, to je posredovanje in akvizicije poslov, niti ne vršijo in da so vsled tega tudi posredovalnice neopravičene, dokler morajo banke same izvrševati posle senzalov. Tudi o sklepu, ki se bo storil glede tega vprašanja, bomo še pisali.

Bančni depoziti sveta. Dr. Randolph Burgess, visok uradnik newyorške Federal Reserve banke, je dejal na sestanku ameriških bankirjev, da so znašali depoziti vseh bank sveta na koncu leta 1926 rekordni znesek 384 milijard dolarjev; od teh je prišlo na U. S. A. celih pet osmin. Izredni dvig ameriškega bančarstva je po mnenju Burgessa poleg drugega tudi posledica velike razširitev bančnega podružničnega omrežja. Leta 1890 je bilo v newyorški City 143 bank, med njimi je imela ena sama podružnico; danes je število bank isto kot je bilo prej, a 56 od njih ima že 365 podružnic. Gori omenjeni znesek, v naše dinarje preračunjen, kaže bilijonske številke in si jih ne moremo več predstavljati. Vidimo v znesku tudi velikansko bančno premoč Zedinjenih držav.

Promet.

Ruske železnice. Zastopnik ene najvišjih sovjetskoruskih gospodarskih korporacij, Sverdlov, je povedal nedavno o ruskih železnicah sledeče: Čeprav so transportna sredstva v Rusiji glede števila že prekosila predvojno dobo, so razmere na ruskih železnicah še zmeraj zelo slabe in bodo postale v bližnji bodočnosti še slabše, če vlada ne poseže takoj vmes in če obrata ne racionalizira. Po mnenju Sverdlova za razvoj

transporta v izmerah, ki so potrebne, ne bo zadostovalo onih 300 milijonov zlatih rubljev, ki so izkazani v proračunu l. 1927/28 za železnice. Največje zlo transportnega obrata v Rusiji je brez sistema vršče se transportiranje blaga Ija in sem. Isto blago se vozi na velikanske razdalje po Rusiji okoli, večkrat po ovinkih, pride spel nazaj ild. Veliko časa se pri tem zgubi, veliko materiala se po neumnosti obrabi.

RAZNO.

Kulturni nivo vsakega naroda se kaže tudi v zanimanju do originalnih slik in kipov. Žal tega med Slovenci ni opaziti v zadosni meri. Ob raznih prilikah se kupujejo slike, reprodukcije, tiskane na papir, katerih ravno takih visi na tisoče v malih stanovanjih predmestij inozemskih vlemesli. Kako drugače pa je, če visi v stanovanju slika-original, ki se nam dopade in za katerega vemo, da imamo takega samo mi. Ravnotako kot je dami neprijetno, če nosi enak klobuk kot ona, v okolici še 50 drugih dam, tako naj nam bo neprijetno imeti v posesti reproducirano sliko. Perzijska preproga in inozemski tovarniški tepih, original in reprodukcija, to je prava pripodoba. Neglede na to pa je cena originala danes že tako nizka, da se tudi iz materialnih razlogov izplača poseči po originalni umetnini. Dame in gospodje, kupujte kot božična darila svojem slovenske umetnine v Jakopičevem paviljonu, zavedajte se, da boste dobro kupili, zavedajte se, da pomagate s tem našemu slovenskemu umetniku.

Ustanovitev grške emisijske in poljedelske banke. V skladu z zaključki konference, ki so jo imeli grški ministri poljedelstva, financ in narod. gospodarstva, je bil podpisan predhodni dogovor za ustanovitev emisijske banke. Istočasno so ministri podpisali neki drugi dogovor, po katerem poljedelska banka, ki bo v kratkem ustanovljena, ne bo imela ničesar skupnega z emisijsko banko. Ko je parlamentarna komisija odobrila ženevski dogovor o ustanovitvi emisijske banke, so poslanci ljudske stranke po zelo živahni debati demonstrativno zapustili zbornico.

Katastrofa v tokajskem vinskem okraju. V tem svetovnoznanim vinskem okraju zaznamujejo letos katastrofalno slab pridelek. V preteklih letih so pridelali na leto povprečno 100.000 hektolitrov vina, letošnja produkcija ga bo pa dala samo 9000 hektolitrov. Ta zaključek vinske letine, ki je več kot slab, pomeni težko gospodarsko krizo za tokajski okraj.

Dva nova izuma. Te dneve je prijavil Johann Julius Braun iz Marbacha na Nemškem patentnemu uradu v Washingtonu dve svoji iznajdbi, ki sta izzvali mnogo zanimanja. Prva je rešilna priprava za letalce, ki sloni na načelu: lažja ko zrak. Letalec ima na sebi posebno obleko. V nevarnosti pritisne za poseben gumb in obleka se napihne s posebnim plinom: ko pritisne na drugi gumb, se loči letalec od letala in prične padati. S posebnim ventilom lahko uravnava svoj padec. Druga iznajdba je novo eksplozivno sredstvo, kemična mešanica premogovnih ostankov in tekočega zraka. To sredstvo bo lahko nadomestovalo dinamit pri razstreljevanju skal in bo popolnoma odstranilo vsako nevarnost.

Po svetu. Med Berlinsko Diskontno banko in Sibirsko Splošno hranilnico se je sklenil dogovor, in posodi nemška banka saškorumunskemu poljedelstvu 10 milijonov zlatih mark. — Pri Bukarešti (Rumunija) bodo zgradili veliko tovarno nitrogena in strelnega bombaža; poleg rumunskega kapitala je udeležen tudi dunajski kapital. — Angleški ministrski predsednik je izjavil, da se vlada sicer zaveda resnosti položaja v premogovni industriji, da pa ne more nič direktnega ukreniti. — V Gornji Šleziji so ustanovili sindikat za izdelovanje žveplene kisline, ki bo kontroliral letno produkcijo 300.000 ton. — Bolgarskočeška d. d. za sladkorno industrijo v Gornji Orehovici je imela 9. t. m. občni zbor in je izkazala za leto 1926/27 čisti dobiček 28 1/2 milj. levov; dividendna bo znašala 200 levov. Upravni svet sme dvigniti delniško glavnico od 50 na 75 milijonov levov in sme do-

ločiti emisijske pogoje. — »Daily News« poročajo iz Pariza, da bodo v decembru podpisali v Parizu zastopniki kemične veleindustrije Nemčije, Francije in Anglije pogodbo o razdelitvi prodajnih trgov za barvila in umetna gnojila. — Spel enkrat beremo v Iurških dolgovih. Zadnja verzija pravi, da bo dogovor o odplačilu teh dolgov podpisan na koncu novembra v Parizu in da ga bo v prvi polovici decembra ratificirala Iurška narodna skupščina v Angori. — V Beograd je došel dr. Pospisil, guverner češkoslovaške Narodne banke. — V Zedinjenih državah znaša dnevna produkcija petroleja 2.450.000 do 2 milijona 500.000 barrela 1 barrel = 45 1/4 l. — Za konec novembra je sklicana za Prago konferenca srednjeevropskih tovarnih želez, da se posvetuje v onih vprašanjih, ki jih bodo obravnavali 19. decembra na mednarodni konferenci v Bruslju. V prvi vrsti gre za določitev produkcijske kvote za bodoče četrtletje. — Z novim letom bo stopil najbrž v veljavo kondicijski kartel češkoslovaških, avstrijskih in ogrskih predilnic bombaža za ogrski prodajni Irg. Pristopiti hočejo tudi italijanski tovarnarji, a ne še sedaj. — Belgijska Narodna banka je znižala obrestno mero od 5 na 4 1/2 %. V tem znižanju je izražena popolna stabilizacija belgijske valute; belgijska obrestna mera je sedaj enaka angleški. — Na Nemškem je obdelanih s krompirjem 2.798.328 ha, in je pridelanih na njih letos 380 milijonov met. stotlov krompirja. — Ford bo zgradil v Rumuniji veliko avtomobilno tovarno za preskrbo balkanskega Irga in Ogrske. Pri Konšlanci ob Crnem morju je nakupljen že ves potreben svet. — Ogrska Irgovska bilanca za prvih devet mesecev letočega leta kaže nadaljno poslabšanje. Vrednost uvoza je znašala 834 milijonov pengö, vrednost izvoza pa samo 558 milijonov; pasivnost znaša torej 276 milijonov pengö. — V prvih devetih letošnjih mesecih so se dvignile hranilne vloge na Ogrskem na 334 milijonov pengö, vloge na tekoči račun pa na 639 pengö, 1500 delničarjev Ivrčke Lincoln Motor Co. je tožila Forda na povračilo 6 mil. dol.; tako velika je njih škoda, ker Ford ni držal besede, ki jo je dal pri prevzetju omenjene družbe. — V New Yorku je bilo podpisano posojilo Budimpešte v znesku 20 milijonov dolarjev. — Obligacije poljskega posolila so na ameriškem Irgu plasirane že v polnem znesku 60 milj. dolarjev, in je ta znesek sedaj poljski vladi na razpolago. — Vsled padanja cen cinka na svetovnem Irgu je znano poljsko podjetje Giesche znižalo produkcijo za 10 odstotkov. Še v začetku avgusta je stala Iona cinka 29 1/2 funtov, sedaj pa stane samo 25 1/2 funtov. — Vinske cene na grskem Irgu kažejo rastočo tendenco. Lansko vino se prodaja po 1 do 1 1/8 pengö za liter, letošnje vino po 0 1/4 do 1 1/3 pengö. — Avstriji so prenehali z elektrifikacijo zveznih železnic in poročamo o tem v posebnem članku.

Izšla je
Blasnikova

VELIKA PRATIKA

za prestopno leto 1928,
ki ima 366 dni.

»VELIKA PRATIKA« je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil že od naših pradedov najbolj vpoštovan in je še danes najbolj obražtan.

Letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini in slikah.

»VELIKA PRATIKA« je najboljši in najcenejši družinski koledar.

Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 Din. Kjer bi je ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri

J. Blasnika naslednikih
tiskarna in litografski zavod
Ljubljana, Brég 12

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 21. novembra t. l. ponudbe glede dobave 300 kg lanenega firneža. — Komanda pomorskega arse-nala v Tivlu sprejema do 25. novembra t. l. ponudbe glede dobave raznega ma-terijala (linolej, svinčeni kabel, orna-mentalno steklo, medeninaste plošče, zeleni svil. baržun, zeleni svileni trakovi in sukanec, usnjeni gumbi, mahagoni deske, hrastove in borove deske itd.). — Direkcija drž. rudarskih preduzeća v Sarajevu sprejema do 28. novembra t. l. ponudbe glede dobave 1 krožne žage za jamski les s pripadajočimi deli. — Uprava intendantskega slagališta mor-narice v Tivlu sprejema do 30. novem-bra t. l. ponudbe glede dobave raznih štampiljk iz medenine. — Vršile se bo-do naslednje ofertalne licitacije: Dne 10. decembra t. l. pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave za-vornih kotev. — Dne 5. decembra t. l. pri Direkciji državnih železnic v Subo-tici glede dobave čevljev za čistilce kot-lov; dne 10. decembra t. l. glede doba-ve skretnic in skretniškega materiala; dne 12. decembra t. l. pa glede dobave groverjevih obročev.

Prodaja. Dne 9. decembra t. l. se bo vršila pri Direkciji šum križevačke imovne općine v Bjelovaru ofertalna licitacija glede prodaje hrastovih de-bel.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in in-dustrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

TRŽNA POROČILA.

Tržne cene v Mariboru (dne 15. XI. 1927.)
1 kg govejega mesa 10—18, jezika svežega 9—17, vampov 8, pljuč 5—6, ledvic 10—17, možganov 14—16, parkljev 4—5, vimen 8 do 10, loja 8—10. Teletina: 1 kg teletine 17-50 do 22-50, jeter 15—18, pljuč 8—10. Svinjine: 1 kg prašičjega mesa 17—30, sala 20, črevne masti 20—21, pljuč 10, jeter 12—14, ledvic 17-50—20, glave 10—12-50, nog 5—8, slanice sveže 20—23, papricirane 26—30, prekajene 26—30, masti 22—30, prekajenega mesa 23 do 34, gnjati 30—36, prekajenih nog 7—10, prekajenega jezika 30—36, prekajene glave 10—15. Klobase: 1 kg krakovskih klobas 38 do 40, debrecinskih 32—40, brunšvških 18 do 25, pariških 30—35, posebnih 26—40, sa-falad 26—30, hrenovk 26—30, kranjskih klo-bas 31—40, 1 kom. prekajenih 5, 1 kg me-senega sira 20—30, tlačenk 20—30. Konjsko meso: 1 kg konjskega mesa I. 8, II. 5. Kože: 1 kom konjske kože 60—150, 1 kg goveje ko-že 14—16, telečje 24, svinjske 10, gornjega usnja 90—130, podplatov 70—80. Perutnina: 1 kom piščanca majhn. Din 20—25, večji 30 do 35, kokoši 40—50, race 35—40, gosi 60 do

100, purana 60—110, zajec, domač, majhen 5 do 10, zajec domač, večji 15—25. Divjačina: 1 zajec Din 50—55. — Mleka maslo, sir, jaja: 1 liter mleka 2-50—3, smetane 12—14, 1 kg surovega masla 36—40, čajnega masla 50—55, masla kuhanega 48, ementalnega si-ra 80, polementalnega 40, trapistnega 25 do 35, grojskega 35, tilsitskega 35, parmezana 100 1 kom. sirčka 3—7, eno jajce 1-50—2. Pijače: 1 l vina novega 10—12, starega 16 do 25, piva 8, 1 stekl. piva 5-50, 1 l žganja 30—35. Kruh: 1 kg belega kruha 6, črnega 5, 1 kom. zemlje 5½ dkg 0-50. Sadje: 1 kg jabolk 5—8, posušenih sliv 9—10, 1 l kosta-nja surovega 1-50—2, pečenega 5—6, 1 kg hrušk 7—10, ena limona 0-75—1-50, 1 kg rožičev 10, smokov 10—12, mandeljnov 60 do 75, orehov 10, luščenih 35—40, maka 18—20. Specerijsko blago: 1 kg kave I., Din 65—75, II. 45—55, pražene I. 80—100, II. 56—70, čaja 80—125, soli 3, popra celega 70, mletega 75, cimeta 70, paprike 50—75, testenin 10—14, povidla 10, marmelade 25—35, sladkorja v prahu 17, kristalu 15, kockah 17, kvasa 35, škroba pšen. 18, rižvega 20, riža 6—12, ki-sove kisline 45, 1 l kisa navadnega 203, vin-skega 4—5, olja olivnega 20, bučnega 20, spi-rita denat. 12, 1 kg mila 15—17, sode 2. Žito: 1 kg pšenice 3-25, rži 3, ječmena 3, ovs 2-50 do 2-75, koruze 2-75, prosa 3, ajde 2-75—3, fižola 4—5, graha 14, leče 12. Mlevski izdelki: 1 kg pšenične moke št. 00 ali 0 Din 5-50, št. 1 g ali 2 g Din 5-25, št. 4 g Din 5, št. 5 g Din 4-75, št. 6 g Din 4-50, št. 7 g Din 3-50, ržene D I., II. Din 4-50—5, prosene kaše 5-50—6, ječmenčka 6—12, otrobov 2—2-25, ko-ruzne moke 3, koruznega zdroba 3-75—4-50, pšeničnega zdroba 6, ajdove moke št. 1 7-50, št. 2 6-50, kaše 7, ržene kave 14, cikorie 18 do 20. Krma: 1 q sena Din 70—82-50, slame

35—42-50. Kurivo: 1 m³ trdih drv 140—150, mehkih drv 105, 1 q premoga trboveljskega 43—50, velenjskega 26—28, 1 kg oglja 2, ko-ksa 0-60—0-80, 1 l petroleja 7, 1 l bencina 10, 1 kg karbida 7, sveč 25—35. Zelenjava 1 kom salate endivije Din 0-75—2, 1 kupček moto-vilca 1, glava zelja 0-75—1, ohrovt 1—2, 1 kom. karlijole 2—10, 1 kupček špinaze 1, 1 paradiznikov kup 1, 1 šopek peteršilja 0-50, 1 šopek zelene 0-50—2, 1 šopek zelenjave za kuh 0-50, 1 kg čebule 2—3, česna 10—16, 1 kom. pora 0-50—1, korenja 0-25—0-50, 1 kom. pese rdeče 0-25—0-50, repe 0-25, 1 kg krom-pirja 0-75—1-50, hrena 6—8, zelja kislega 4, repe kisle 2, medu 25—35.

Univ. prof. dr. M. Škerlj:

Pravila naših delniških družb.

Studija izredne koristi za vsakega jurista in praktičnega gospodarja.

Stane 15 Din.

Dobiva se v

upravi »Trgovskega lista«.

Brzjavlj: Krispercoloniale Ljubljana. - Telefon št. 2263.

ANT. KRISPER COLONIALE

Ljubljana.

Lastnika: ALOJZIJ LILLEG in JOS. VERLIČ.

Veletrgovina kolonijalne robe.

Velepražarna kave.

Mlini za dišave.

Zaloga špirta, raznega žganja in konjaka.

Mineralne vode.

Ceniki na razpolago. — Točna postrežba.

MIRTNE vence in šopke za poroke najnovjših oblik, božične prtičke (ručice), umetne cvetlice in peresa, nagrobne vence i. t. d. nudi po konkurenčnih cenah

Cvetličarna Podčetrtak

Lastnik:

RADO PREGRAD.

Specijalijeta:

Mirni venci in šopki.

P. n. trgovcem društvom in organizacijam!

KOLEDARJE za leto 1928

Izvršuje v vseh oblikah tiskarna »MERKUR« v Ljubljani

Gregorčičeva ul. 23
Lastna knjigovoznica!
Naročila sprejema in izvršuje koledarje že sedaj . . .

Na Galanterija Na veliko

Trikotaža za dame in gospode. Volna za pletenje v vseh barvah. Velika izbira nogavic, kravati v raznih cenah. Kompletna potrebščina za krojače, šivilje in čevljarje. - Razne toaletne in kozmetične potrebščine pri

Josip Petelinc-u, Ljubljana

Sv. Petra nasip 7 ob vodi.

Postrežba točna. Cene nizke. Postrežba točna.

OGLAS

Komanda 8. zandarmeriskog puka u Ljubljani namerava dati izraditi

258 komada mesingastih pečatnika

za sve svoje podređene jedinice.

U duhu čl. 82. i 86. zakona o državnom računovodstvu i čl. 4. pravilnika istog zakona, pozivaju se svi oni, koji žele ove pečatnike izraditi, da podnesu svoje pismene ponude taksirane sa 5 dinara blagajniku ovog puka najdalje do 2. decembra 1927. god. 10 sati dopodne.

Izrada će se ustupiti onomu ponudjaču, koji podnese naj-povoljniju ponudu i to onda istom kada komanda zandarmerije u Beogradu odobri.

Daljnja uputstva kao i forma pečatnika mogu se dobiti kod blagajnika ovog puka na Bleiweisovi cesti broj 3/II. svaki dan za vreme uredovni sati.

Komanda 8. zandarmeriskog puka, E. Broj 12.687.

VELETRGOVINA kolonijalne in specerijske robe

IVAN JELAČIN

LJUBLJANA

Zaloga sveže pra-žene kave, mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna postrežba!

Zahtevajte cenik!

Izdelovanje oljnatih barv, firnoža, lakov in steklarskega kleja. — Za-loga kemikalij in rudninskih barv. — Potrebščine za slikarje, plo-skarje, ličarje in druge, vse v to stroko spadajoče.

Se priporočam

Ivan Jančar

TRGOVINA
MIKLOŠIČEVA C. 4
SKLADIŠČE
VIDOVĐANSKA 14.

„Trgovski list“

Časopis za trgovino, industrijo in obrt

se priporoča p. n. trgovcem, indu-strijcem in obrtnikom za naroča-nje, razširjanje in inseriranje.

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

Ustanovljena leta 1889. Telefon št. 2016.

(GRADSKA ŠTEDIONICA)

LJUBLJANA, Prešernova ulica.

Stanje vložnega denarja nad 250 milijonov dinarjev

Sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tek. račun in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

Stanje vložnega denarja nad 1000 milijonov kron

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večja kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilniškega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedoletnih, župnijski uradi cerkveni in občine občinski denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen.

Ureja ANTON PODGORSEK. — Za Trgovsko-industrijsko d. d. »MERKUR« kot izdajatelja in tiskarja: A. SEVER, Ljubljana.